

DZIENNIK

WILEŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2 — 4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1 — 2.

WARUNKI PRENUMERATY: Rocznie — 90 mk., półrocznie — 45 mk., kwartalnie — 25 mk. 50 fen., miesięcznie — 2 mk. 50 fen. łącznie z przesyłką pocztową i odrośnięciem do domu.

Zmiana adresu — 20 fen.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 4-aj str. za wiersz petiowy — 40 fen.,

nekrologi wiersz — 30 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” do g. 4 po poł. Po godz. 4 nekrologi i inne niecierpiące zwłok zawiadomienia przyjmuje drukarnia ka. A. Rutkowskiego, Królewska (Botaniczna) № 1

Numer pojedynczy 7 kop. = 14 fen.

Gazeta wychodzi codziennie — z wyjątkiem dni poświęcanych.

Odezwa Rady Regencyjnej.

WARSZAWA (7 bm. WTB.)

Odezwa polskiej Rady Regencyjnej domaga się od narodu polskiego zupełnej jednomyślności w kierunku stworzenia zjednoczonej, niepodległej Polski.

Po przyjęciu zasad pokojowych Wilsona Rada Regencyjna widzi swój program w stworzeniu państwa niepodległego, obejmującego wszystkie polskie obszary, z dostępem do morza, polityczną i gospodarczą niezawisłością, oraz nietykalnością terytorjalną, zagwarantowanego przez umowy międzynarodowe.

W celu zrealizowania tego programu Rada Regencyjna postanawia:

- 1) Rozwiązać Radę Stanu.
- 2) Powołać rząd złożony z przedstawicieli najszerszych warstw społeczeństwa i kierunków politycznych.
- 3) Zobowiązać ten rząd wspólnie z przedstawicielami grup politycznych do wypracowania ustawy wyborczej dla wyborów, opierających się na szerokiej podstawie demokratycznej i do przedłożenia w ciągu miesiąca projektu na potwierdzenie Rady Regencyjnej i ogłoszenie.
- 4) Bezpośrednio potem zwołać sejm i przekazać mu dalsze urządzenie naczelnej władzy państwowej, w której ręce zgodnie z przysięgą Rada Regencyjna złoży swoją władzę.

KOMUNIKAT URZĘDOWY NIEMIECKI.

Kwatera główna 9 paźdz.

FRONT ZACHODNI.

Między Cambrai i St. Quentin rozgorzała znowu walka. Anglicy łącznie z Francuzami i Amerykanami zaatakowali nasz front od Cambrai do St. Quentin, z zastosowaniem olbrzymich mas artylerji przy udziale wozów pancernych i eskadr lotniczych. Na północnym skrzydle natarcia szturm nieprzyjaciela po zaciętej bitwie około południa na zachód od dróg, wiodących z Cambrai do Bohien, został złamany. W godzinach wieczornych odparte tu zostały nowe ataki nieprzyjaciela. Po obu stronach drogi Rzymian, wiodącej w kierunku le Cateau udało się nieprzyjacielowi włamać głęboko w nasze linje. Powstrzymaliśmy to uderzenie na linii Wallencourt—Blencourt ku zachodowi od Bohien. Na południowym skrzydle natarcia nieprzyjaciela udało się osiągnąć niewielki teren; wojska walczące na południe od Montbrechain odparły wszystkie ataki nieprzyjaciela na swej przedniej pozycji piechoty. Zgrożone od flanku przez włamanie w środku frontu bitwy musiały one wieczorem cofnąć swe skrzydło na zachodniokraj Fresnoy—le Grand.

W Szampanii Francuzi i Amerykanie podjęli z wielkim nakładem sił

znowu swe ataki między Sulpe i na zachód od Aisne. Według znalezionych rozkazów mieli oni znowu na celu przełamanie naszego frontu. Tylko po obu stronach St. Etienne wdarł się nieprzyjaciel w nasze linje.

Kontratak podjęty w godzinach popołudniowych wyrzucił znowu nieprzyjaciela z powrotem. Na pozostałym froncie ataki nieprzyjaciela zupełnie się tozbiły. Lokalne włamania w kontrataku znowu zostały opróżnione. Częściowe ataki na Aisne i bardzo gwałtowne szturmy Amerykanów na wschodnim skraju lasu Argonńskiego i w dolinie Aisne zostały odparte.

Na wschodnim brzegu Mozy zaatakował nieprzyjaciel między Brabant i Ornes po silnym przygotowaniu działowem. Nieprzyjaciel, który się wdarł do lasu Consenvoye został tam zatrzymany. Na pozostałym froncie odparliśmy go przed naszymi linjami.

Pierwszy generał-kwatermistrz
Ludendorff.

ty jesteś częścią

losu Niemiec

Co uczynisz dla kraju,

Zrobisz na swe dobro!

Di a tego podpisuj Dziewiątą

Odpowiedź Wilsona.

WASZYNGTON (8 b. m.).

Poniższe dwa dokumenty zostały dziś ogłoszone przez Sekretarza Stanu:

- 1) Tłumaczenie noty niemieckiej;
- 2) Odpowiedź Sekretarza Stanu.

Nota niemieckiego kanclerza Rzeszy, zakomunikowana za pośrednictwem ambasadora szwajcarskiego brzmi jak następuje: (następuje tekst). Odpowiedź Sekretarza Stanu do ambasadora szwajcarskiego, ma brzmienie następujące:

Departament Stanu 8. 10. 1918.

Szanowny Panie!

Mam zaszczyt w imieniu Prezydenta potwierdzić odbiór Pańskiej noty z dn. 6 bm., zawierającej komunikat rządu niemieckiego do Prezydenta i upoważniony jestem przez niego do poproszenia Pana o zakomunikowanie niemieckiemu Kanclerzowi Rzeszy, co następuje:

Zanim Prezydent Stanów Zjednoczonych odpowie na prośbę cesarskiego rządu niemieckiego, aby odpowiedź na notę tak szczerze i wielkodusznie została udzielona, jak tego wymagają ważne sprawy w niej zawarte, uważa on za konieczne upewnić się co do ścisłego znaczenia noty kanclerza Rzeszy. Czy kanclerz Rzeszy ma na myśli, że cesarski rząd niemiecki przyjmuje warunki, wyłożone przez Prezydenta w jego orędziu do kongresu Stanów Zjednoczonych z dn. 8 stycznia, oraz w późniejszych orędziach

i że celem dyskusji, która ma nastąpić jest tylko porozumienie się w sprawie praktycznych szczegółów ich zastosowania? W sprawie propozycji zawieszenia broni Prezydent Stanów Zjednoczonych uważa się zobowiązanym oświadczyć, że nie czułby się on upoważnionym do proponowania rządowi, z którym rząd Stanów Zjednoczonych jest sprzymierzony przeciw mocarstwu centralnym, przerwania działań wojennych, dopóki armje tych państw stoją na ich terytorjum.

Jeżeli państwa centralne pragną, aby im uwierzono, to oczywiście mogłyby to tylko w ten sposób osiągnąć, jeżeliby natiychmiast wojska swe wycofały z okupowanych terytorjów. Prezydent pozwala sobie zapytać, czy Kanclerz przemawia tylko w imieniu tych władz Rzeszy, które dotychczas wojnę prowadziły. Odpowiedź na te pytania w każdym razie jest nadzwyczajnej wagi.

Proszę przyjąć, Sz. Panie, ponowne zapewnienie mego wysokiego szacunku.

Robert Lansing.

Uwaga W. T. B.

Odpowiedź prezydenta Wilsona w Berlinie w tekście nrzędowym jeszcze nie została otrzymana. Zanim to nie nastąpi, dokładne zbadanie treści odpowiedzi nie jest możliwe. W każdym razie z tekstu wynika, że konieczne są nowe oświadczenia ze strony rządu niemieckiego. W tym celu konieczne są skuteczne rozważania rządu.

Odpowiedź na pytanie końcowe dana jest w mowie prezydenta Fehrenbacha [na posiedzeniu Reichstagu z dn. 5 b. m., w której on w imieniu narodu niemieckiego i Reichstagu oświadczył, że Reichstag podchwala propozycję pokojową i z nią się solidaryzuje.

KOMUNIKAT URZĘDOWY TURECKI.

Konstantynopol 8 bm. FRONT PALESTYŃSKI.

Nieprzyjacieli wczoraj również nie posunęli się poza linię Beyrath — Cahe. Pozatem żadnych działań bojowych nie było.

Z pozostałych frontów nic nowego.

WIEDEŃ (8 b. m. W. T. B.) — Dalsza konferencja prezesów kół wypowiedziała się przeciw wnioskowi, zgłoszonemu przez Czechów w sprawie przerwania posiedzeń izby posłów.

BERLIN (9 b. m. Tel. pryw.) — «Germanias uważa za rzecz pewną, iż drugi prezes frakcji centrum, poseł Trimbom mianowany będzie sekretarzem do spraw wewnętrznych.

BERLIN (9 b. m. Tel. pryw.) — Jak dowiadujemy się na miejsce mi-

nistra wojny v. Steina ministerstwo wojny obejmie obecny szef urzędu wojskowego gen. major Schench.

BERLIN (5 bm. Tel. pryw.) — Rozmaite gazety wyczytują z depeszy powitalnej kanclerza Rzeszy do polskiej Rady Regencyjnej, w której wspomniano o zamiarze możliwie szybkiego zniesienia istniejących ciężarów okupacji, jakoby okupacja natiychmiast miała być zniesiona. Tekst depeszy nie daje najmniejszego powodu do takiego tłumaczenia. Depesza mówi tylko o możliwości złagodzenia niektórych nieprzyjemnych skutkach okupacji, na które się skarżono.

WASZYNGTON (8 bm. Renter) Urzędownie donoszą, że chwilowo odpowiedź na austro-węgierską propozycję pokojową nie będzie brana pod rozważenie.

Stanowisko koalicji.

«Die Wacht im Ost» podaje w ostatnim numerze ciekawe zestawienie szeregu głosów koalicyjnych, które, jakkolwiek pochodzą jeszcze z czasu przed propozycją niemiecką, jaskrawo odzwierciedlają nastroje i zapatrywania koalicji i z góry zdają się przesądzać stanowisko jakie zajmie w sprawie noty kanclerza Rzeszy niemieckiej.

Na wstępie przytacza «Wacht im Ost» urywki z ostatniej mowy Balfoura, wygłoszonej stosunkowo nie dawno, bo dnia 30-go września w londyńskiej Gildehalle. Mówca najmniejszej niema wątpliwości co do ostatecznego wyniku wojny i całkowitego zwycięstwa koalicji. Celem jego jest zapobiegnięcie dalszym wojnom, na to jednak nie wystarczy proponowany przez Wilsona związek narodów, jeżeli — powiada Balfour — utrwalicie obecny stan panujący w Europie (okupacji), jeżeli pozwolicie, aby przewaga Niemiec nad Rosją, zwłaszcza nad jej zachodnią strefą stała się trwałą, jeżeli nie pozostawicie nadziei małym narodowościom wzdłuż morza Bałtyckiego osiadłym, jeżeli nie zgładzicie krzywdy, którą cierpiała Polska w ciągu wieku, przez co stała się sprawą polską hasłą ludkości wszystkich tych generacji, jeżeli pozostawi-

cie narodowości austro-węgierskie, ujarzmione przez mniejszość niemiecką i mądjarską, nadal w tem samym położeniu, jeżeli Bałkany zostaną terenem krwawych walk między poszczególnymi zamieszkanymi je narodami i powodem kłotał dla sąsiadów, jeżeli pozwolicie, aby Turcja ponownie wzmocniła swe krwawe panowanie nad dzielnicami, które wydarte zostały jej przemocą, jeżeli i nadal wolno będzie Turkom do woli rabować i mordować, jeżeli Włochy nie otrzymają terenów zamieszkałych przez włoską ludność a tem samym dopiero stworzone zostaną rzeczywiście oswobodzone Włochy, jeżeli Grecja, jak dotychczas zagrożona będzie przewagą państw centralnych, jeżeli Serbja, po ciężkich ofiarach, które poniosła, nie zostanie zrehabilitowana, jeżeli Francja nie otrzyma należnego jej stanowiska w zachodniej Europie, jeżeli Belgji w całości nie zostanie zwrócone to co jej zabrali bezprzykładowy rabunek państw centralnych, jeżeli wszystkie te zbrodnie nie mają się powtórzyć, w takim razie musicie więcej uczynić niż tylko utworzyć związek narodów. Najprzód krzywdy te muszą być wynagrodzone, zanim można będzie pomyśleć o związku narodów.

Taki związek narodów, zdaniem Balfoura, może się urzeczywistnić tylko po całkowitem zwycięstwie koalicji. «Kilka zmian konstytucyjnych

w Prusach i w Rzeszy niemieckiej, uznanie propozycji wilsonowskich, są te powierzchnowe oznaki bez głębszego znaczenia». Balfour żąda więc bezwarunkowego zrzeczenia się ze strony Niemiec stanowiska mocarstwowego. Tego samego żądają też politycy i publicyści koalicyjni. Zamiarowanym jest pod tym względem to co pisał Maurras w «Action Française» pod dn. 21 września:

«Rząd (francuski) potrzebuje od obywateli swych pieniędzy na prowadzenie wojny. Kto dostarcza mu tych pieniędzy nie robi państwu prezentu, lecz nabywa pierwszą hipotekę na zwyciężonym. Koszta, które nałożone zostaną na Niemców będą niezmiernie, ale to nie jest naszą winą. Obecnie, gdy los wojenny się zmienia, powinni Niemcy po pierwsze zwrócić to co zrabowali, powtórnie wynagrodzić szkody, po trzecie ponieść karę. Gdzieżby w przeciwnym razie była sprawiedliwość?»

To samo pisał Hervé w «Victoires»: Niemcy powinny oddać Alzację i Lotaryngję oraz wschodnie swe działalce, potem zapłacić kontrybucję w wysokości kilkuset miliardów.

«Co to oznacza — pisze «Die Wacht im Ost» — można sobie wyobrazić, jeżeli przypomnimy sobie, że nasze własne wydatki wojenne — których ciężar podług wyrażenia Helffericha w Reichstagu ponieść mieli nasi wrogowie, a które na zasadzie proponowanego obecnie przez nas pokoju w części nawet nie zostaną nam zwrócone — wynoszą co najmniej 400 miliardów marek».

Z czego zapłacą Niemcy tak niezmiernie sumy, nad tem zastanawia się w «Evening Standard» Sir Artur Conan Doyle:

«Koniecznie musimy wejść w granice państwa Niemieckiego, aby Niemcy raz na zawsze popamiętali, że nie są oni niezwyciężeni. Pokój może być tylko w Potsdamie podpisany. Państwo niemieckie musi opłacić wszystkie koszta wojenne, jakie poniosła koalicja».

Ministrowie angielscy, którzy mówią o pokoju bez zdobyczy terytorjalnych i bez odszkodowania nie sąją opinii publicznej. Niemcy są w stanie opłacić, ich własna pożyczka wojenna naturalnie nie zostanie przez nas uznana, będzie ona ulewainiona.

Wojska i marynarki Niemcy niepotrzebują. Oszczędzone na tem pieniądze pójda na spłatę kosztów wojennych koalicji. Dopóki koszta te nie zostaną opłacone, musimy strzyżać jako zastawiające punkty».

Podobnie pisze Horatio Bottomley w «John Bull». I on żąda podpisania pokoju w Berlinie, jako zewnętrznej, jaskrawej oznaki upokorzenia Niemiec.

«Nie chcemy pokoju na zasadzie porozumienia! Pokój będzie wtedy, gdy nieprzyjaciel zostanie zwyciężony. Wtedy siadziemy za stołem w Berlinie, podczas gdy nasi żołnierze stać będą na posterunku, i podyktujemy pokój. Pierwszym pytaniem będzie: «Co możecie nam dać jako odszkodowanie za poniesione przez nas wydatki?». Westfalskie kopalnie dwa razy tyle są warte jak wartość wysp brytańskich. Dlaczego byśmy nie mieli ich wzięć? Zadaniem naszym jest nie tylko pobić państwo niemieckie, ale rozbić je».

Po tamtej stronie oceanu nastroj panuje ten sam amerykańskie pismo «Manufacturers Record», następujące stawia warunki pokoju:

«Całkowite pokonanie Niemiec, ich sprzymierzeńców i przywódców. Na wszystkie te państwa musi być nałożona kontrybucja płatna w ciągu 50 lat. Pozostawić Niemcom panowanie nad kopalniami węgla i rudy żelaznej znaczyłoby popełnić zradę wobec własnej sprawy, sprawy cywilizacji, gdyż tym sposobem dalibyśmy Niemcom możność przygotować się do nowej wojny».

«Export World and Commercial Intelligence» wylicza źródła surowców niemieckich, które mają być zawarunkowane: mianowicie węgla w wartości 340 miliardów żelaza 2 miliardy, i soli potasowych na 40 miliardów.

Podobne warunki oczywiście byłoby niemożliwe przy pokoju, opartym na porozumieniu, dla tego mawiaje Maurras w «Action Française» aby «odrzucić wszelkie przesady i jasno wytknąć sobie jedyną prawdziwą, słuszną i pożyteczną cel, mianowicie rozbić jedność niemiecką». Natomiast «Daily Express» nie widzi potrzeby pertraktacji, gdyż «pokój zostanie z jednej strony podyktowany a z drugiej przyjęty».

«Wach im Ost», przytoczywszy powyższe głosy dodaje od siebie, że jedno przyznać należy koalicji: szczerść, z którą wyraża swe zamiary. Jeżeli by nawet doszło do pokoju na zasadach porozumienia, to między koalicjantami potrafiłoby moze w muij brutalny sposób dopiąć tego samego celu, którym jest ujarzmienie i zubożenie narodu niemieckiego na przeciąg wielu dziesięcioleci, może na zawsze.

Nastroje paryskie.

Według «Berl. Tag», paryski korespondent «Secolo» komunikuje, że w Paryżu panuje wielka radość z powodu nowego kroku pokojowego rządu niemieckiego, gdyż przypuszczają, że pokój może nastąpić już w tym roku. Naogół uważają krok nieprzyjaciela za rzetelny, obawiają się jednak, że zawieszenie broni pozwoliłoby Niemcom poczynić nowe ubrojenia i następnie rozpocząć operacje na nowo z większymi widokami powodzenia. Bądź co bądź w kwestji warunków zawieszenia broni zdecydować musi nie Wilson lecz Foch.

Socjaliści francuscy wobec propozycji.

Rada narodowa francuskiej partji socjalistycznej postanowiła jednogłośnie wystosować do prezydenta Wilsona orędzie, w którym ma być oświadczone, iż niemiecka propozycja pokojowa dowodzi zupełnej zmiany pojęć w Niemczech. Wobec tego partja socjalistyczna oświadcza, że koalicja nie może odrzucić propozycji z warunkiem gwarancji wojskowych i dyplomatycznych. Stronnictwo widzi w propozycji zwycięstwo demokracji i konstatuje, że kanclerz Rzeszy utworzył nowy rząd z przedstawicielstwa narodowego.

Opinia Reutersa.

Renter donosi z Londynu, że w nieurzędowych kołach panuje pogląd, iż propozycja niemiecka uczyniona została w dobrej wierze, nie wyniknęła ona jednak z miłości do pokoju, ale z konieczności uniknięcia ostatecznej klęski.

Według Reutersa Niemcy uczyniły znaczny krok w dobrym kierunku, ale jeszcze niedostateczny.

Głosy angielskie.

Ag. Reutersa donosi:

Podsekretarz stanu Brace miał 6 b. m. w Londynie mowę, w której oświadczył: «Niemcy mówią o pokoju, lecz mówią nie o takim pokoju, jakiego należy obecnie oczekiwać. Przed rozpoczęciem z Niemcami pertraktacji należy mieć przekonanie, że pragną one pokoju prawdziwego. W jakim sposób prowadziły Niemcy wojnę jeszcze przed kilku dniami? W miejscowościach z których ich wyparto, nie pozostawili oni kamienia na kamieniu. Nie wygląda więc na to, aby Niemcy żywili skrucę. Czy byłoby sprawiedliwym, żeby Niemcy, zniszczywszy za pomocą łodzi podwodnych i min znaczną ilość naszych bezbronznych statków, stały się pod koniec potęgą handlową. Angliacy winni okazać sprawiedliwość wobec niewinnych narodów, które poniosły straty od Niemiec. Czy byłoby sprawiedliwym, aby po tak straszliwym zniszczeniu terytorjów Francji i Belgji, terytorjum Niemiec pozostało niezmienionem. Nie. Niemcy winny poznać że wojna jest nie tylko djabełską sprawą, lecz że jest zarazem rzeczą do niewynagrodzenia. Niech niemieckie propozycje pokojowe nie wprowadzają nas w błąd. Niemcy chcą

wprowadzić rozłam pomiędzy państwami koalicji. Muszą Niemcy okazać rzeczywistą skłonność, nim można z nimi będzie konferować. Koalicja ma zamiar wojnę wygrać, i jeżeli przetrzyma ona, to sądzę, że wojna ta będzie ostatnią.

Członek gabinetu wojennego Barnes rzekł:

Mowa kanclerza jest wielkim krokiem do pokoju. Jednak Niemcy chcą być jedynym państwem które wychodzi z wojny bez szkód. Nie mówi się też nic o wynagrodzeniu za spustoszenia i o opuszczeniu terenów zajętych. Niemcy chcą rokować w sprawie kolonii, chcą jednak zachować w Niemczech autokratyczną formę rządu. Niechą powiedzić nic takiego, co by mogło osłabić pragnienie pokoju, lecz twierdzą, że Anglja nie chce mieć cesarza niemieckiego swym kolegą. Droga do pokoju byłaby utworzona, gdyby Niemcy opuścili Belgję i Francję i utworzyli rząd rzeczywiście odpowiedzialny.

BERLIN (8 b. m. Tel. własny) — Ponieważ nota niemiecka dopiero wczoraj doręczona została Wilsonowi, więc odpowiedź nie może nadejść przed czwartkiem. Tymczasem w prasie koalicyjnej i neutralnej zamieszczane są komunikaty, które mają wyrazić pogląd rządu amerykańskiego.

«Allg. Handelsbl.» donosi z Londynu, iż panuje tam przekonanie, że widoki na zawieszenie broni nie są optymistyczne. Kola polityczne haskła nastrojów ten podziela. Prezydent Wilson według tych kół propozycji nie odrzuca, ale żąda przedtem spełnienia swoich 14 punktów.

Waszyngtoński koresp. «World» również pisze: Wysokie kół polityczne są zdania, że Niemcy i Austro-Węgry w zasadzie bezwarunkowo poddać się muszą, o ile chcą natychmiastowego zakończenia wojny. Wpływowe osobistości są przeciw zawieszeniu broni. Ckają one przesłać wojnę poza granice kraju.

Głosy prasy angielskiej są bardzo wojownicze. Nawet «Manchester Guardian» oświadcza, że o zawieszeniu broni może być mowa dopiero wtedy, gdy nieprzyjaciel cofnie się do swoich granic.

Według «Daily News» wspólne oświadczenie koalicji o celach wojny jest koniecznością. Lloyd George oświadczył podobno delegacji robotników, że stoi on na punkcie widzenia 14 punktów pokojowych Wilsona.

Lloyd George przyjął na dalszej konferencji lorda Landsdowna. Prasa francuska stwierdza, że rozwiązanie kwestji Alzacji i Lotaryngji w sposób proponowany przez Niemcy, nie jest zadowalające. Niektóre gazety oświadcza, że z państwami centralnymi nie można pertraktować jako z blokiem, ale z każdym państwem oddzielnie.

Z prasy włoskiej wynika, że Włosi obawiają się likwidacji wojny w chwili, gdy znaczne obszary włoskie są zajęte przez nieprzyjaciela. Żądają oni przed rozpoczęciem rokowań natychmiastowej ewakuacji włoskiego terytorium.

Głosy neutralne.

Z Haagi donoszą, że pierwotne pesymistyczne nastroje wobec niemieckiego kroku pokojowego w ostatniej chwili uległy zmianie na lepsze. Stało się to pod wpływem wiadomości z krajów koalicyjnych, gdzie nadzieje pokojowe wrosły.

Dookoła wojny.

Anglja i Rosja.

Reuter donosi, że moskiewski przedstawiciel rządu angielskiego, Lockhart, w dn. 6 bm. przejechał granicę fiłańską. Towarzyszy mu 31 Anglików i 25 Francuzów. We środę mają oni przybyć do Sztokholmu.

Sytuacja na Bałkanach.

W sprawie sytuacji na Bałkanach donoszą, że Francuzi powoli posuwają się na linii Uskub — Mitrowica, podczas gdy Serbowie poszczególnymi oddziałami energicznie nacierają w okolicy Branja, i odsierają słabe austro-węgierskie wojska na północ. Zachodnia granica Bułgarii zdaje się, że nie jest przekroczona przez wojska koalicyjne.

Wojska niemieckie zajmują pozycje ku południowi od Nissu. Z Bułgarii ściągane są wszystkie wojska niemieckie. Należy się liczyć z tem, że wojska angielskie od Dramy pójdą na wschód. Tędy na wschodnim brzegu Maricy zbierają się wojska ochronne, wśród których znajdują się i Niemcy.

Rosja i Turcja.

«Vorwärts» podaje notę komisarza do spraw zagranicznych, Czyczerina skierowaną do Turcji, z której wynika, że Rosja nie unaję nadal traktatu brzesko-litewskiego, w tej jego części, która dotyczy Turcji.

Oficerowie francuscy w Sofji.

Według «Berl. Tag.» przedstawiciel Towarz. Zaocencznego donosi: «W Sofji oraz, według wiadomości nadeszłych, i na prowincji, panuje we wszystkich warstwach ludności i we wszystkich stronnictwach radość, że ciężkie czasy ostatecznie minęły. Od piątku ostatniego w ambasadzie amerykańskiej bawi pułkownik francuski, 7 innych oficerów francuskich zatrzymało się w «Hotel de Bulgarie». Donoszą ze źródła pewnego, że Molloy, Madjarow i Danajłow pozostają w gabinecie.

Niemcy.

Narodowo-liberali i większość.

Z parlamentarnej kół berlińskich donoszą, że narodowo-liberali wysłali posłów Stresemanna, Lista i Guacka jako przedstawicieli do komisji międzyfrakcyjnej, w której brać będą teraz udział po przyłączeniu się do stronnictwa większości.

Austro-Węgry.

Losy Trjestu.

Zarząd trjesteńskiej izby handlowej i przemysłowej uchwalił w sprawie losów Trjestu, że ze względu na doniosłe jego znaczenie dla całej monarchji należy uczynić z m. Trjestu samodzielny okręg, połączony z monarchją na podstawie federacji.

Sprawy fiłańskie.

Projekt konstytucji.

Z Helsingforsu donoszą, że sejm fiłański przyjął w drugim czytaniu 66 głosami przeciw 34 nowy projekt konstytucji. Komisja jeszcze dnia poprzedniego wprowadziła ważne zmiany w kierunku demokratycznym, usuwając prawo weta dla korony w sprawach obrony krajowej.

Sprawy ukraińskie.

Delegacja Krymu w Kijowie.

Delegacja krymska, która bawi w Kijowie w celu przeprowadzenia rokowań z rządem ukraińskim, odwiedziła najpierw przedstawicieli Niemiec w rokowaniach tych, księcia Renasa, a następnie ministra spraw zagranicznych Doroszenkę i poselstwo niemieckie, gdzie odbyła się długa konferencja. Rząd ukraiński stoi na stanowisku złączenia się Krymu z Ukrainą, a przyznaniem Krymowi daleko idącej autonomji w formie samorządu miejscowego. Delegacja Krymska natomiast dąży, jak zapewniają ze źródeł miarodajnego, do połączenia Krymu z Ukrainą w formie federacji przy utrzymaniu daleko idącej samodzielności.

Z Galicji.

Pożar w Zakopanem.

Pisma krakowskie podają następujące szczegóły o pożarze w Sanatorium d-ra Dulskiego w Zakopanem.

Pożar wybuchł około godz. 1 po południu w magazynie, gdzie dzieci w zabawie podpaliły słomę zapalkami. Pastwą pożaru padły budynki gospodarskie, stajnie, magazyny z prowiantami, hale maszyna, domy służbowe, natomiast główny gmach sanatorium, oraz elektrownia ocalały.

Pożar wywołał w sanatorium ogromną panikę. Część chorych uciekła z zakładu pod wpływem pierwszego przerażenia, ale powoli wszyscy wrócili. Z pomocą pośpieszyła straż pożarna zakopiańska i nowotarska oraz wojsko z zakopiańskiej komendy dworca kolejowego i stacji «Czerwonego Krzyża» w Zakopanem. Pożar trwał do późnej nocy.

Akcyję ratowniczą utrudniał przedewszystkiem silny wiatr halny.

Podczas pożaru odcięto kilka osób poparzenia, między innymi p. d-rowa Dulska.

Szkodę zrządzoną przez pożar są bardzo znaczne, zwłaszcza z powodu zniszczenia magazynu z zapasami; wobec ogólnego braku produktów spożywczych jest to prawdziwa katastrofa.

Nazajutrz po pożarze życie w zakładzie potoczyło się normalnie.

Kronika.

— **Polski teatr ludowy.** Dziś odbędzie się w teatrze ludowym dwa przedstawienia o godz. 7 i 9 wiecz. Po raz pierwszy ukażą się na scenie teatru ludowego wartościowe utwory sceniczne: «Pieśń przetrwana» Elżby Orzeszkowej w inscenizacji Z. Przybylskiego, oraz wstrząsający epizod dramatyczny z r. 1830 A. Staszycza «Noc w Belwederze».

Obie sztuki wystawione będą w nowym obramowaniu. Malownicze dekoracje i barwne kostiumy przyczyniają się do podnie-

sienia wrażeń artystycznych. Przygotowania do wystawienia tych sztuk trwają już od czasu dłuższego.

Niewątpliwie program dzisiejszy zainteresuje publiczność wileńską.

Bilety nabywać można dziś od godz. 12-tej w Pol. w kasie teatru ludowego.

W przygotowaniu «Grube ryby» Michała Bałuckiego.

— **Z „Lutni“** (Teatr Polski). Kierownictwo artystyczne teatru polskiego przyjęło za zasadę, aby po każdej sztuce poważniejszej wystawiać utwory lekkiego repertuaru. Publiczność bardzo jest żądna nastrojów weselszych — w imię tej zasady w sobotę i niedzielę (dn. 12 i 13-go b. m.) dana będzie pełna humoru i wiele komicznych sytuacji, jedna z najweselszych komedji M. Bałuckiego «Gęsi i gąski».

W wykonaniu tej sztuki bierze udział cały zespół obecnej sceny naszej z pp. Millerową i Bielecką na czele. Reżyseruje L. Woltejko.

Wezwanie do rolników.

Pomoc w niebezpieczeństwie jest najpierwszym obowiązkiem tych, którzy pomódz mogą.

Rozpoczęła się ewakuacja terenów na wschód od Berezyny. Życie i mienie mieszkańców, szczególnie Polaków — jest poważnie zagrożone. Codziennie dochodzą wieści o gwałtach, dokonywanych na spokojnej ludności przez zamarchizowane państwo rosyjskie. Ludność polska — między innymi właściciele ziemscy, a także i włościanie z całym swoim dobytkiem, inwentarzem ruchomym a często z oficjalistami i służbą — dąży masowo na zachód.

W chwili obecnej jest dla nich kwestją życia i śmierci znaleźć miejsce do przetrzymania i przeżywania tego inwentarza.

Obowiązkiem naszym jest dać im możliwość do tego — przez lokatę ludzi i zwierząt.

Wielu z tych rolników chciałoby wziąć nawet w dzierżawę majątki, folwarki lub mniejszą gospodarke, co mogłoby w sposób wydatny przyczynić się do uruchomienia niejednego przedsiębiorstwa rolnego.

Wobec tego Wileńskie Towarzystwo Rolnicze zwraca się do ogółu rolników, zarówno do ziemian, jak i do włościan z prośbą o natychmiastowe podanie swych adresów oraz szczegółów ile i jakiego inwentarza mogliby wziąć na przechowanie, czy mają domy mieszkalne do ustąpienia, a również czy nie życzą sobie oddać całych majątków czy poszczególnych folwarków lub innych gospodarstw w dzierżawę. Jednocześnie prosimy o podanie swoich warunków, — wierzymy jednak, że wszyscy rolnicy odczną obowiązek obywatelski, ciężący na nich i nie zechcą korzystać z rozpaczliwego położenia współziomków, przyjeżdżających w tak ciężkiej chwili.

Zgłoszenia przyjmje Biuro Wileńskiego Towarzystwa Rolniczego w dniu powszednim między 11—2 godz. Zawalna 9.

Czas nagli.

Wil. Tow. Roln.

Księgarnia J. Zapaśnik

poleca następujące wydawnictwa:

DEMKA. Krótka gramatyka polska z ćwiczeniami	—	—	50 f.
KEPPLER. Sztuka cierpienia	—	—	2 m. 60 f.
KIERSNOWSKI X. Dogmatyka katolicka, brosz. 3 m., w opr.	—	—	3 m. 50 f.
MAKAREWICZ. Notatki z dziejów powszechnych, cz. I i II	—	—	3 m. 60 f.
PEDAGOGIKA. Podręcznik dla wychowawców i wychowawczyń	—	—	90 f.
PODRĘCZNIK ADORACYJNY, w opr.	—	—	4 m. — f.
PROCHASKA. Dzieje Witołda W. Księcia Litwy	—	—	11 m. — f.

Podręczniki szkolne nowe i używane.

Poszukuje miejsca pomocnika w gospodarstwie wiejskiem, znajomość praktyczna. Mogę udzielać korepetycji. Literacka ul. № 11—6 od g. 10 do 12. Kimont. 1918

Potrzebne 2 pokoje umeblowane ze wspólną kuchnią dla dwóch starszych osób bez dzieci. Zgłaszać się: ul. Kolejowa, hotel Handlowy № 11. Brosz. 1897

MIBSZKANIE 6 pokoi z elektr. i wygodami, 1-e piętro. Mała Pohulanka 14, Szostakowska. 2074

Mieszkania

umeblowanego lub bez mebli z 3-ch pokoi i kuchni poszukuje inżynier. Oferty piśm.: Hotel Niskowskiego № 13. Zarzecki. 1934

Mieszkania o 5 pokojach do wynajęcia. Antokołska ul. № 45. Zapytać u stróża. Niekrasz. 2058

PRZY CICHEJ, SPOKOJNEJ rodzinie poszukuje 1—2 umeblowanych pokoi z usługą, elektrycznością i jeżeli można z obiadem, dla dwóch starszych osób. Zgłaszać się: Ul. Wielka, hotel Hana № 29, Korwin-Bawłowski. 1926

Do sprzedania rotunda nowa aksamienna na popielicach, lisy, kryte materją i 5 różnych okrych damskich Tyzenhauzowska (Astrachajska) № 16. Wolk. 1919

SPRZEDAJE SIĘ nowy materiał (adamaszek welniany) na pokrycie mebli, oraz sznury i taśmy w odpowiednim kolorze. Tatarska 17, m. 1, od 2—4. Mejnart. 1936

Do sprzedania

szafa biblioteczna dużych rozmiarów, stół jadalny rozsuwany, stolik pod samowar z marmurowym blatem, trzy pompy żelazne, lampa naftowo-gazowa i kilka par podwójnych drzwi. Zawalna, dom Rejtormackiego Kolegium, w drugim podwórzu, u Jana Bożyczi. 2050

Szofer, technik, uczonej słuźarz, poszukuje posady, ma lat 30, kawaler. Ul. Kolejowa № 11, hotel Handlowy. Brosz. 1897

Chcę kupić

starą bieliznę. Tyzenhauzowska № 16 (Astrachajska). Wolk. 1919

Do sprzedania

fabryka wyrobu limoniady. Biuro Karłina. Trocka № 20. 1930

Potrzebny rządca

do majątku «Markucie» pod Wilem. Zgłaszać się do właścicielki. Puszk. 2036

Do sprzedania meble, otomana, serwis i inne rzeczy. Zwierzyniec, I-sza Bułgarska 5—1, Dabkus. 1837

Niniejszem podajemy do wiadomości, iż wspólnik

p. Napoleon Halicki dn. 9-go b. m. wystąpił ze spółki Domu Rekomendacyjno-Komisowego p. f. Dmochowski S-ka, S-to Jańska 22. Wszelkie załatwienia spraw przez p. Halickiego w imieniu firmy od dnia 10 października będą uważane za nieważne.

DMOCHOWSKI I S-KA.

KINEMATOGRAF HELIOS
Wulka 38, róg Ś-to Jerskiej.

Program na 9, 10 i 11 października 1918 r.
Pierwsze przykazanie, zajmujący dra. Ptaszek w klatce, wesoła komedia w 3 aktach.
Początek w soboty i święta o g. 1-ej, w dni powszednie o g. 4-ej pp. Koniec przedstawienia o g. 11-ej w. Karty wolnego wstępu są nieważne. Zastrzega się prawo zmiany programu.

Polski Teatr Ludowy,
GMACH PO-CYRKOWY NA LUKISZKACH.

Dziś, w czwartek, 10 października 1918 r. DWA PRZEDSTAWIENIA.

Pieśń przerwana,
obraz sceniczny w 1-ym akcie Elżby Orzeszkowej, w inscenizacji Z. Przybylskiego.
NOC W BELWEDERZE,
epizod dramatyczny w 1 akcie Adama Siaszczyka.

Początek widowisk o godz. 7-ej i 9-ej wiecz.

Kasa czynna jest dziś od g. 12-ej rano w gmachu po-cyrkowym.

DOM KOMISOWY EUGENJUSZ KAROSIEK I S-KA
przy ul. 1-ej Portowej Nr. 6-c.

Przyjmuje na sprzedaż bezpłatnie wszelkie rzeczy. Po sprzedaniu uiszcza się 10%. Pośredniczy w wydzierżawieniu majątków, posiadłości miejskich, sprzedaży maszyn, narzędzi rolniczych itd. Posaady, dywany, porcelanę, obuwie i wiele innych rzeczy.

Przez nasze pośrednictwo chcą wydzierżawić majątki, domy, wynajmując mieszkania na cenę 500-800 rb.

LEKCE ZBIOROWE RYSUNKU I MALARSTWA W DAWNIM SZYM LOKALU SZKOŁY MONTWILLOWSKIEJ. Zapisy przyjmują codziennie prócz świąt w lokalu ochronki dziecięcej art. mal. Akad. Petersburskiej Wacława Fleury od g. 3-5 pp., Górzysty zaul. 8.

Uważniej i częściej!

Konstantujemy stan naszego obuwia. Jak wiadomo powszechnie, obecna skóra, używana na podeszwy nie odznacza się zbyt długą trwałością i szczelnością.

Tylko 1939

„REKORD”
nadaje podeszwom skórzonym: trwałość i absolutną nieprzemakalność.
J. MAZURKIEWICZ,
WILNO DOMINIKAŃSKA 11.

Magazyn ubrań męskich
F. Popławskiego,
Wielka 27, 1958

połącza ubrania gotowe i us obstatunek. Wykonanie staranne.

Z powodu likwidacji Interesu są do sprzedania:

MEBLE różnego rodzaju, miękkie salonowe i gabinetowe, kredensy, szafy, komody, stoły, krzesła, lustra itd.
ŻELAZNA KASA.
EKWIPAZE—kareta kryta i jednokonna dorożka na kołach żelaznych.
UPRZEŻ angielska i inna.
PALTA MĘSKIE jesienne i zimowe na baranach.
CAŁKOWITE URZĄDZENIE FABRYKI kowalsko-śpiarskiej i blacharskiej.
MOTOR ELEKTRYCZNY zFS, transmisje, prasy, nożyce, maszyny do świdrowania, miechy, pilniki, imadła itd.

Baruchson, ul. Sawicz Nr. 9.

PODPISYWANIE NIEMIECKIEJ POŻYCZKI WOJENNEJ

na warunkach urzędowych przyjmuje

Carlehnskasse Ost i kantory wymiany Banku der Ostpreussischen Landschaft oraz Ostbank für Handel und Gewerbe.

Chrześcijański zakład fotograficzny JANA PUZYŃSKIEGO
(daw. Szejderowicza), II-gi Ś-to Jerski zaul. Nr. 4. 1870
Dla uczącej się młodzieży rabat.

Doktor 1939
Z. BORYSEWICZ
(Akuszerka i choroby kobiece)
przyjęcia 9-1 pp. i 4-7 w.
Zamkowa (daw. Wielka) № 17 m. 10.

KUPUJĘ
wszelkiego rodzaju sprzęty domowe, łożka, krzeselka, szafy, etc. naczynia i wszelkie drobiazgi, futra, ubrania, bieliznę, biżuterję, kwity lombardowe. Przychodzą do domu.

Woźnicki, 2018
Bernardyński zaul. 19-19, za mostem.

Lezarz-dentysta
R. Gerszowski
Dominikańska 8 m. 3 1958
(dawniej Antokolska).

Leśniczy 2038
ukończył instytut leśny w Petersburgu, praktyczny administrator, posiada polski, litewski i niemiecki, poszukuje posady. Poniewież, Belowstrasse 48, Zbigniew Widugir.

Dr. L. IWANTER
Choroby: wewnętrzne i nerwowe.
ZAKŁAD ELEKTRO-LECZNICZY I PROMIENI ROENTGEN'IA.
Wileńska 25. 1899

Masażysta
Władysław Gutowski,
od g. 2-4. 1939
Wielka Nr. 22-II.

Doktor
ALEX. LIBO
choroby gardła, nosa i uszu.
od 11-2 i 5-7 w.
Zawalna 22/6. 1899

Dla biur i gimnazjum piśmienne stoły, kosze do papierów i spluwaczki. Wileńska ul. № 29 m. 8. Malinowski. 1912

Pokoje do wynajęcia z wygodami. Wileńska ul. № 25. Malinowski. 1912

KUPUJĘ: 1899
biżuterję, brylanty, perły, zegarki i kwity lombardowe.
Placę najwyższe ceny.
Jubiler **GLEZER, Wielka 47.**

OGŁOSZENIA
do NIBMIBCKICH, 1899
POLSKICH I ŻYDOWSKICH gazet po cenach redakcyjnych przyjmuje biuro I. Karłina, Trocka 20.

Potrzebne
zdolne panny do szycia

stanczarki i spódniczarki
Wielka Pohulanka 6-2. Ostrowska. 1909

Miejsowości, odczuwające brak lub pozabawione pomocy lekarskiej a zarówno lekarze, poszukujący pracy, mogą się z sobą porozumiewać w «Wodolecznicy» ul. św. Anny 3. 1910

Domowe obiady
od 1-ej do 4-ej Ś-to Jerski prosp. d. № 15 m. 6, nad mag. Próżana, wejście od ulicy Rudzka. 1922

Pianino
do sprzedania pierwszorządnej zagranicznej fabryki. Skopówka 4-9 M. Zajewski. 1935

Ważne dla Pań! Przerabiam kapelusze tania i gustownie, oraz podszycia futer i kołnierze. Są też do sprzedania jesienne miękkie czapki. Wileńska 29-6 od g. 9-1 i od 3-6. M. Zalewska. 2056

Doktor medycyny
B. SZYRWINDT
choroby skórne, weneryczne i syphilis (606-914).
Przyjmuje od g. 10-1 i od 4-7.
Wielka 39. 1810

Poszukuję
dzierżawy folwarku lub majątku, Trocka № 3, Dom Handlowy Braci Gołębiowskich. 2013

Różne mieszkania, jedno ze sklepem do wynajęcia ciepłe, suche i tania. Zdrowa miejscowość. Rossa, róg Mińskiej i Warszawskiej 6/36, dom Słomskiego. 2020

Nauzycielka muzyki daje lekcje fortepianu. Wielka-Pohulanka № 29 m. 3. Bortnowska. 2035

Przyjmę uczni
na mieszkanie. Zofja Klewiczowa, Sawicz 11-12. 2048

Dr. med. E. Birzowski
b. specjalista przy Moskiewskiej miejskiej lekarskiej komisji.
Choroby wewnętrzne, weneryczne i skórne.
Przyjmuje od 10-1 i od 4-7 w.
Wileńska 27-2. 2049

Piekarnia
z wielkim piecem i mieszkaniami do wynajęcia. Jagiellońska (Żandarm-ski) 5-4, Ryndziński. 2085

SPRZEDAM: obrus 8 i pół arszyn długi, biały, płócienny i 24 serwety, atlas do ekranu malowany ręcznie i inne rzeczy. Adres: Tatarska 5-1, Kupść. 2083

Potrzebuję 7000 rb.
pod zabezpieczenie domu w śródmieściu. Zgłaszać się od 3-4 pp. I Portowa 6-d-4, Piłsudski. 2080 2080

3 pokoje
z kuchnią i światłem elektrycznym do wynajęcia przy kościele po-Mi-sjonarskim. Subocz № 18, Znamie-rowska. gr

3 UMBLOWANE MIESZKANIA
z kilku pokoiże wszelkimi wygodami: elektrycznym światłem, wanną itd. mogą wynająć w Landwarowie. O szczegółach dowiedzieć się na ul. Trockiej 11-16, od g. 10-1 i od 3-5 pp., pułkownik Stanke-wicz. 2061

Dom wydzierżawie
TANIO o 6 pokojach z werandą, kuchnią i owocowym ogródkiem. Jest salka, suterena i dużo składów. Można bezpłatnie za wprowadzenie elektryczności i wody. Witebska 10. Wiadomość: Piwna 11 m. 7, M. Bielska. 2079

DO SPRZEDANIA szafa biblioteczna i kilka ptaków wypchanych. Można widzieć od g. 3-5. Tyzen-hauzowska 16 (przy szpitalu oczy-nym) m. 2, Dąbrowska. 2081

Zaraz do sprzedania
kredens, stół stołowy, zegar, stoliki, łożka żelazne, szafeczki, etażerka, warsztaty stolarskie, lampy, kufer, krzesła na śruble, wózek dwukołowy i inne rzeczy. Można oglądać od g. 9-4. Ludwisarska 4-14 (daw. Preobrażeńska). S. Nowicki. 1957

Niezwłocznie
potrzebna niania
pożądana Litwinka. Ludwisarska (dawna. Preobraż) 7-6, Norejko. 1950

Kazimiera
: pracownia różnej bielizny :
Zarzeczna 8-9 1933

Do wynajęcia
3 pokoje z kuchnią i elektrycznością. II Junkierska 31-3, naprzeciw browaru «Szopena». Tamże pokój duży z kuchnią. Steckiawiczowa. 1949

Do wynajęcia
mieszkanie, składające się z 2-3 pokoi na ul. Nowogrodzkiej 61 Kapanicy 12, Gilels. 1948

DO WYNAJĘCIA mieszkanie i pokój, można ze stołowaniem. Tamże do sprzedania kosz duży. Antokolska 68. Czarnowska. 2082

ORGANISTA z 10-letnią praktyką poszukuje posady. Wilno, Trocki trakt 66. Rudziński. 1947

OBIADY
domowe od 1 do 3-ej, ul. Pańska № 19. Hrehorowiczowa. 1953

SPRZEDAM granatową jedwabną modną suknię nową, ogładać od 2-4 i 6 1/2-8, adres: Garbarska № 14-6. Zubkowska. 1955

Lekcja muzyki udziela wykwalifikowana nauczycielka, ul. Gubernatorska d. № 6 m. 11. Monkiewiczówna. 1691

Warzywa
na zimę proszę się zapożytywać kto niechce stać w kolejkach w jadłodajniach i sklepach. Smoleńska № 9. Malinowski. 1956

Potrzebny chłopak
do magazynu Węciewicz - Zwiedryński. Ś-to Jerska 7. 1951

KUPIĘ sanki. Oferty proszę składać do Admin. «Dz. Wil.» dla p. Piotrowskiego. 2082

Skrzypce
starożytny «Amatist Stradivarius» za 1600 mk. do sprzedania. Magazyn Engelsona ul. Wielka № 62. 2085

Sprostowania. Rzeczy, które były do sprzedania na ul. Niemieckiej № 3 m. 19, były nie p. Jachimowicz, lecz moje. Kowszun. 2085

DO SPRZEDANIA
pojedyncze części roweru. Biskupia 11-wejście do hotelu. Pietkiewicza. 1945

Mieszkania poszukuję skanalizowanego o 6 do 8 pokojach, łaźienka, oświetleniem elektrycznym. Świątecki. M. Pohulanka 14-1. 1915